༄༅། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ་ཞེས་བྱ་བ་བཞུགས་སོ། །

【菩薩寶鬘論】

ཇོ་བོ་ཨ་ཏི་ཤས་མཛད། རིག་འཛིན་ཆེན་པོས་བསྒྱུར།

阿底峽尊者 造　仁珍千寶 譯

། །རྒྱ་གར་སྐད་དུ། བོ་དྷི་སཏྭ་མ་ཎི་ཨ་བ་ལི།

梵語：菩提薩埵瑪尼阿哇勒

བོད་སྐད་དུ། བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ།

藏語：強秋醒華諾貝丞哇

漢語：菩薩寶鬘

ཐུགས་རྗེ་ཆེན་པོ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །བླ་མ་རྣམས་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །དད་པའི་ལྷ་ལ་ཕྱག་འཚལ་ལོ། །

頂禮大悲尊！頂禮諸上師！頂禮於信天！

ཐེ་ཚོམ་ཐམས་ཅད་སྤང་བྱ་ཞིང་། །བསྒྲུབ་ལ་ནན་ཏན་གཅེས་སུ་བྱ། །

གཉིད་རྨུགས་ལེ་ལོ་རབ་སྤང་ཞིང་། །རྟག་ཏུ་བརྩོན་འགྲུས་འབད་པར་བྱ། །

斷除諸疑心，精進愛重修，棄昏懈怠眠，恒勤行精進。

དྲན་དང་ཤེས་བཞིན་བག་ཡོད་པས། །དབང་པོའི་སྒོ་རྣམས་རྟག་ཏུ་བསྲུང་། །

ཉིན་མཚན་དུས་གསུམ་ཡང་དང་ཡང་། །སེམས་ཀྱི་རྒྱུད་ལ་བརྟག་པར་བྱ། །

正知念不逸，恒時守根門，日夜做三時，再履觀心續。

བདག་གི་ཉེས་པ་བསྒྲག་བྱ་ཞིང་། །གཞན་གྱི་འཁྲུལ་པ་བཙལ་མི་བྱ། །

བདག་གི་ཡོན་ཏན་སྦ་བྱ་ཞིང་། །གཞན་གྱི་ཡོན་ཏན་བསྒྲག་པར་བྱ། །

發露自己過，不覓他人誤，隱藏自功德，宣揚他人德。

སྙེད་དང་བཀུར་སྟི་སྤང་། ཏག་ཏུ་སྤང་བར་བྱ། །
འདོད་པ་ཆུང་ཞིང་ཆོག་ཤེས་དང་། །བྱས་ལ་དྲིན་དུ་བཟོ་བར་བྱ། །

當離奉利養，恒棄求得譽，知足少貪欲，知恩且報恩。

བྱམས་དང་སྙིང་རྗེ་བསྒོམ་བྱ་ཞིང་། །བྱང་ཆུབ་སེམས་ནི་བརྟན་པར་བྱ། །
མི་དགེ་བཅུ་ནི་སྤང་བྱ་ཞིང་། །རྟག་ཏུ་དད་པ་བརྟན་པར་བྱ། །

修持慈悲心，堅固菩提心，斷十不善業，恒顧穩信心。

ཁྲོ་དང་ང་རྒྱལ་གཞོམ་བྱ་ཞིང་། །དམན་པའི་སེམས་དང་ལྡན་པར་བྱ། །
ལོག་པའི་འཚོ་བ་སྤང་བྱ་ཞིང་། །ཆོས་ཀྱི་འཚོ་བས་འཚོ་བར་བྱ། །

摧毀慢嗔心，應存謙虛心，遠離邪命活，如法過生活。

དད་པའི་ནོར་དང་ཚུལ་ཁྲིམས་ནོར། །གཏོང་བའི་ནོར་དང་ཐོས་པའི་ནོར། །
ཁྲེལ་ཡོད་ངོ་ཚ་ཤེས་པའི་ནོར། །ཤེས་རབ་ཉིད་ཀྱི་ནོར་བདུན་ཏེ། །
ནོར་གྱི་དམ་པ་འདི་དག་ནི། །མི་ཟད་པ་ཡི་ནོར་བདུན་ཏེ། །མི་མ་ཡིན་ལ་བརྗོད་མི་བྱ། །

信財與戒財，施財與聞財，慚財有愧財，智財七聖財。
此等殊勝財，是乃無盡財，不為非人說。

ཟང་ཟིང་ཐམས་ཅད་སྤང་བྱ་ཞིང་། །འཕགས་པའི་ནོར་གྱིས་བརྒྱན་པར་བྱ། །
འདུ་འཛི་ཐམས་ཅད་སྤང་བྱ་ཞིང་། །དགོན་པ་ལ་ནི་གནས་པར་བྱ། །

捨棄有漏財，聖財為嚴飾，離諸喧鬧境，依於寂靜處。

མང་པོའི་ནང་དུ་ངག་ལ་བརྟག། །གཅིག་བུར་འདུག་ན་སེམས་ལ་བརྟག། །

眾中觀言語，獨處觀自心。

འཁྱལ་བའི་ཚིག་རྣམས་སྤང་བྱ་ཞིང་། །རྟག་ཏུ་ངག་ནི་བསྡམ་པར་བྱ།།
བླ་མ་མཁན་པོ་མཐོང་བའི་ཚེ། །གུས་པར་རིམ་གྲོ་བསྙེད་པར་བྱ། །

莫出無義詞，恒管口言語，若見山師時，恭敬履侍奉。

གང་ཟག་ཆོས་ཀྱི་མིག་ཅན་དང་།ལས་དང་པོ་པའི་སེམས་ཅན་ལ། །
སྟོན་པའི་འདུ་ཤེས་བསྐྱེད་པར་བྱ། །སེམས་ཅན་ཐམས་ཅད་མཐོང་བའི་ཚེ། ། ཕ་མ་བུ་ཚའི་འདུ་ཤེས་སྐྱེད། །

見有法眼者，或遇初業者，應思本師想。若見諸眾生，觀父母子孫

སྡིག་པའི་གྲོགས་པོ་སྤང་བྱ་ཞིང་། །དགེ་བའི་བཤེས་གཉེན་བསྟེན་པར་བྱ། །
སྡང་དང་མི་བདེའི་སེམས་སྤངས་ཞིང་། ། གང་དུ་བདེ་བར་འགྲོ་བར་བྱ། །

遠離諸惡友，依止善知識，遠離不悅恨，隨處喜心行。

གང་ལའང་ཆགས་པ་སྤང་བྱ་ཞིང་། །ཆགས་པ་མེད་པར་གནས་པར་བྱ། །
ཆགས་པས་བདེ་འགྲོའང་མི་ཐོབ་ཅིང་།།ཐར་པའི་སྲོག་ཀྱང་གཅོད་པར་བྱེད། །

任何貪捨棄，當於無貪住。貪不得善趣，亦斷解脫命。

གང་དུ་བདེ་བའི་ཆོས་མཐོང་བ། །དེར་ནི་རྟག་ཏུ་འབད་པར་བྱ། །

何處見樂法，於此常精勤。

།ཐོག་མར་བརྩམས་པ་གང་ཡིན་པ། །དང་པོར་དེ་ཉིད་བསྒྲུབ་བྱ་སྟེ། །
དེ་ལྟ་ན་ནི་ཀུན་ལེགས་བྱས། །གཞན་དུ་གཉིས་ཀ་འགྲུབ་མི་འགྱུར། །

最初辦何事，起始成辦彼，則令皆善圓，否則二不成。

རྟག་ཏུ་སྡིག་དང་དགའ་བྲལ་བས། །ཁ་ང་དུ་མཐོ་བའི་སེམས་བྱུང་ཚེ། །
དེ་ཚེ་ང་རྒྱལ་བཅག་བྱ་ཞིང་། །བླ་མའི་གདམས་ངག་དྲན་པར་བྱ། །

恒時喜離惡，何處起傲嬌，爾時滅我慢，憶上師教言。

ཞུམ་པའི་སེམས་ནི་བྱུང་བའི་ཚེ།།སེམས་ཀྱི་གཟེངས་ནི་བསྟོད་པར་བྱ། །
གཉིས་ཀ་སྟོང་པ་ཉིད་དུ་བསྒོམ། །

若生怯弱心，令提堅勇心，彼二觀空性。

གང་དུ་ཆགས་སྡང་ཡུལ་བྱུང་ཚེ། །སྒྱུ་མ་སྤྲུལ་པ་བཞིན་དུ་ལྟ། །
མི་སྙན་ཚིག་རྣམས་ཐོས་པའི་ཚེ། །བྲག་ཆ་བཞིན་དུ་བལྟ་བར་བྱ། །
ལུས་ལ་གནོད་པ་བྱུང་བའི་ཚེ། །སྔོན་གྱི་ལས་སུ་བལྟ་བར་བྱ། །

隨遇貪嗔境，當觀如幻術。

逆耳語聞時，當觀如谷聲。

若身遭損時，當觀往昔業。

བས་མཐའ་དགོན་པར་རབ་གནས་ཤིང་། །རི་དྭགས་ཤི་བའི་རོ་བཞིན་དུ། །

བདག་གིས་བདག་ཉིད་སྦ་བྱ་ཞིང་། །ཆགས་པ་མེད་པར་གནས་པར་བྱ། །

居於幽靜處，猶如野獸屍。自應當隱蔽，無貪而安住。

རྟག་ཏུ་ཡི་དམ་བརྟན་ བྱ་ཞིང་། །ལེ་ལོ་སྙོམས་ལས་སེམས་བྱུང་ཚེ། །

དེ་ཚེ་བདག་ལ་ཛན་བསྒྲང་ཞིང་། །བརྟུལ་ཞུགས་སྙིང་པོ་དྲན་པར་བྱ། །

恆常誓願定，若生懈怠時，

應己作呵斥，當憶禁行願。（目的求菩提）

གལ་ཏེ་གཞན་དག་མཐོང་བའི་ཚེ། །ཞི་དེས་གསོང་པོར་སྨྲ་བ་དང་། །

ཁྲོ་གཉེར་ངོ་ཟུམ་སྤང་བྱ་ཞིང་། །རྟག་ཏུ་འཛུམ་ཞིང་གནས་པར་བྱ། །

見於他人時，溫和說實語，棄怒皺眉相，恒時露笑容。

རྒྱུན་དུ་གཞན་དག་མཐོང་བའི་ཚེ། །སེར་སྣ་མེད་ཅིང་སྦྱིན་ལ་དགའ། །

ཕྲག་དོག་ཐམས་ཅད་སྤང་པར་བྱ། །

恆見他眾時，無吝喜布施，斷諸嫉妒心。

གཞན་གྱི་སེམས་ནི་བསྲུང་བའི་ཕྱིར། །རྩོད་པ་ཐམས་ཅད་སྤང་བྱ་ཞིང་། །

རྟག་ཏུ་བཟོད་དང་ལྡན་པར་བྱ། །

顧護他心故，斷除諸諍論，常具安忍心。

ངོ་དགའ་མེད་ཅིང་གསར་འགྲོགས་མེད། །རྟག་ཏུ་ཚུགས་ནི་ཐུབ་པར་བྱ། །

不諛不喜新，恒時要沉穩。

གཞན་ལ་བརྙས་པ་སྤང་བྱ་ཞིང་། །གུས་པའི་ཚུལ་གྱིས་གནས་པར་བྱ། །

གཞན་ལ་གདམས་ངག་བྱེད་པའི་ཚེ། །སྙིང་རྗེ་ཕན་སེམས་ལྡན་པར་བྱ། །

斷除辱他眾，恭敬而安住。為眾傳教時，大悲心利他。

ཆོས་ལ་བསྐུར་བ་མི་འདེབས་ཤིང་། །གང་མོས་དེ་ལ་འདུན་པ་དང་། །

ཆོས་སྤྱོད་རྣམ་བཅུའི་སྒོ་ནས་ནི། །ཉིན་མཚན་སྤྱོད་པར་འབད་པར་བྱ། །

不毀謗正法，何法起信敬。以十法種行，晝夜行精進。

དུས་གསུམ་དགེ་བ་ཅི་བསགས་པ། །བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཆེན་པོར་བསྔོ། །

བསོད་ནམས་སེམས་ཅན་རྣམས་ལ་བདར། །

三世所積善，迴向無上佛。福德領眾生，

རྟག་ཏུ་ཡན་ལག་བདུན་པ་ཡི། །སྨོན་ལམ་ཆེན་པོ་གདབ་པར་བྱ། །

恆行七支供，發起大祈願。

དེ་ལྟར་བྱས་ན་བསོད་ནམས་དང་། །ཡེ་ཤེས་ཚོགས་གཉིས་རྫོགས་པར་འགྱུར། །

སྒྲིབ་པ་གཉིས་ཀྱང་ཟད་འགྱུར་ཏེ། །མི་ལུས་ཐོབ་པ་དོན་ཡོད་པས། །བླ་མེད་བྱང་ཆུབ་ཐོབ་པར་

འགྱུར།།

若能如是行，福慧二資圓，

盡除二罪障，獲人具意義，得無上菩提。

རྒྱ་གར་གྱི་མཁན་པོ་དཔལ་ལྡན་མར་མེ་མཛད་བཟང་པོ་ཡི་ཤེས་སྙིང་པོས་མཛད་པ། །བྱང་ཆུབ་སེམས་དཔའི་ནོར་བུའི་ཕྲེང་བ་རྫོགས་སོ།། །།དགེ་ལེགས་འཕེལ། །༄ཅེས་པའང་༢༠༠༤/༨/༡༠་ཉིན་སིངྒ་ཕུར་ཁྲི་སྐུ་དགོན་དུ་ཀཿཐོག་རིག་འཛིན་པདྨ་དབང་ཆེན་གྱིས་རྒྱ་ནག་སྐད་དུ་བསྒྱུར་སྐབས་མ་དཔེ་ལ་འཕགས་ནོར་བདུན་སོགས་ཚིག་ཀྱང་བརྒྱད་མཇུག་ཏུ་བྱུང་བ་ལྟེབ་འཁྲུགས་སུ་མངོན་པས་འདིར་བསྒྲིག་ཡོད་པ་ཆོས་སྤྱན་ལྡན་པ་རྣམས་ཀྱིས་དཔྱད་པ་མཛོད་ཅིག།

此乃印度的專家吉祥燃燈智藏師撰著之菩薩寶鬘論終。

噶陀仁珍千寶譯於新加坡萬佛林、（2004-8-10）

《大乘莊嚴經論》

第五品；

不發心過失。偈曰

思利及得方　解義亦證實

如是四時樂　趣寂則便捨

釋曰。菩薩有四種樂。一思利樂。謂思惟利益他時。二得方樂。謂至得巧方便時。三解義樂。謂解了大乘意時。四證實樂。謂證人法無我時。若人棄捨眾生趣向寂滅。應知是人不得菩薩如是四樂。已呵不發心。發心者應讚歎。偈曰

最初發大心　善護無邊惡
善增悲增故　樂喜苦亦喜

釋曰。若菩薩初發大菩提心。爾時依無邊眾生。即得善護不作諸惡。為此故是人遠離退墮惡道畏。復次由有善及增故於樂常喜。由有悲及增故於苦常喜。為此故是人遠離退失善道畏。已讚發心。次說因此發心得不作護。偈曰

愛他過自愛　忘己利眾生
不為自憎他　豈作不善業

釋曰。若略示彼義。菩薩愛他過於自愛。由此故忘自身命而利於他。不為自利而損於彼。由此故能於眾生絕諸惡業。已說得不作護。次說得不退心。偈曰

觀法如知幻　觀生如入苑
若成若不成　惑苦皆無怖

釋曰。菩薩觀一切諸法如似知幻。若成就時於煩惱不生怖。菩薩觀自生處如入園苑。若不成就時於苦惱亦不生怖。若如是者。更有何意而退菩提心耶。復次偈曰

自嚴及自食　園地與戲喜　如是有四事　悲者非餘乘

釋曰。菩薩以自功德而為自嚴。以利他歡喜而為自食。以作意生處而為園地。以神通變化而為戲喜。如此四事。唯菩薩有。於二乘無。菩薩既有此四事。云何當退菩

提心。已說不退心。次遮畏苦心。偈曰

極勤利眾生　大悲為性故

無間如樂處　豈怖諸有苦

釋曰。菩薩以大悲為體。是故極勤利他。雖入阿鼻地獄如遊樂處。菩薩如是於餘苦中豈生怖畏。因此怖畏而退心耶。偈曰

大悲恒在意　他苦為自苦

自然作所作　待勸深慚羞

釋曰。諸菩薩大悲闍梨常在心中。若見眾生受苦即自生苦。由此道理自然作所應作。若待善友勸發深生極重慚羞。偈曰

荷負眾生擔　懈怠醜非勝

為解自他縛　精進應百倍

釋曰。菩薩發心荷負眾生重擔。若去賒緩此是醜事。非為第一端正眾生。菩薩應思。若自若他有種種急縛。謂惑業生。為解此縛應須百倍精進。過彼聲聞作所應作。

【七聖】，是成就佛道的七種聖法。據《法句經》記載，出世間的法財有七種，稱為七聖財，亦即聖者的財富：

一般世俗眾生，把賺取更多的財富視為人生的目地，

然而修行者除了具備世間活命的基礎財富之外，更需具備聖者的七種法財，

寶積經說：「云何聖財？謂**信、戒、聞、慚、愧、捨、慧**。如是等德法，是謂七聖財。彼諸眾生不護此故，名極貧窮。」法句經說：「信財戒財，慚愧亦財，聞財施 財，慧為七財。」報恩經說：「七聖財為信、精進、戒、慚愧、聞捨、忍辱、定慧。」

1．信仰－華嚴經：「信為道源功德母，長養一切諸善根。」信仰是一切善行的根據，我們能對佛法生起信仰，自然能夠依照佛法指示的去行善，自然能夠引道人生的正確目標，獲得無上的利益。

2．聽聞－學佛要聽聞正法才能契入佛道，所謂「以聞思修入三摩地」，因此學佛的第一步要「多聞薰習」。而聞法要有「如地植於種，如器受於水，應離三種失」的心態，不能用輕慢心、不能有成見、邪見，更不能有妄想，應該用虔誠心、恭敬心、謙卑心、清淨心聞法，才能受用。

3．精進－凡正當、有益於人我的事，努力去做，

就是精進。經云：「在家懶惰，失於俗利；出家懈怠，喪於法寶。」懶惰懈怠是人生大病，應該常行精進以對治之。

4．持戒－戒是一種軌範、規矩，是行為依循的準則，譬如火車的鐵軌，能將我們的身心導入道德的正軌，邁向涅槃解脫的大道。戒的根本精神是不侵犯，只要不侵犯而利益別人，就是持戒，這就是佛教止惡行善的根本精神。

5．慚愧－自慚而不造諸惡，於不善法心生羞愧，是為慚愧。能夠慚愧自己有所不知、有所不能、有所不足、有所不淨，道德、人格才能昇華。

6．布施－將自己所有分享他人，就叫布施。如，對貧病無依者，給予食、衣、藥、錢等，稱「財施」；將自己的技術、經驗傳授給人，讓別人明理，獲得智慧，稱「法施」。勿加諸別人痛苦、害怕，進而幫助他遠離一切憂怖，稱「無畏施」。

7．定慧－攝心不散，照了諸法，是為定慧。定是

慧體，慧為定用，兩者如燈與光，相輔相成，不即不離。學佛的人常生清淨心，自然定心而生慧，慧中而有定，有了定慧才能解脫生死。

信仰佛法本身就是財富！世間的財富有限、有量、有漏，而且終有消失的一天；唯有出世間的聖財，才能永存不滅，因此求財當求「七聖財」